Recursul României la art. 15 din Convenţie este o manifestare responsabila a unui stat de drept aflat în stare de urgenţa

La data de 17 martie 2020 statul român a transmis Secretarului General al Consiliului Europei o notificare referitoare la necesitatea activarii art. 15 din Convenţia Europeana a Drepturilor Omului, care permite Statelor contractante sa suspende sau sa limiteze temporar drepturi și libertați garantate de Convenție. Notificarea a fost însoțita de textul Decretului Președintelui României nr. 195/2020 în temeiul caruia a fost declarata starea de urgența ca urmare a pandemiei generate de virsului SARS-CoV- 2 precum și de alte masuri normative adoptate.

Potrivit prevederilor art. 15 din Convenţia Europeana a Drepturilor Omului (Convenţia), parţile contractante au dreptul de a deroga de la obligaţiile stabilite în cuprinsul acesteia "(Î)n caz de razboi sau de alt pericol public ce ameninta viata natiunii" în anumite condiţii. Exercitarea acestui drept se notifica Secretarului General al Consiliului Europei.

Masura luata de Statul Român în contextul epidemiologic actual este fireasca şi corespunde întru totul logicii şi spiritului CEDO, care recunoaște ca într-o democraţie reala, Statul trebuie sa aiba, în situaţii de criza, pârghiile necesare pentru a lua masuri excepţionale care sa apere garanţiile fundamentale.

Masura adoptata este în linie cu obligaţiile asumate de toate tarile parţi la convenţie şi nu lasa loc la abuzuri, întrucât:

- limitarea exercitarii drepturilor şi libertaţilor fundamentale prevazute de Convenţie este justificata de pericolul excepţional şi iminent care afecteaza o parte a populaţiei şi reprezinta o ameninţare pentru viaţa comunitaţii;
- este limitata pe perioada pericolului;
- limitele derogarii au drept scop înlaturarea pericolului iminent.

Conform hotarârilor Curţii Europene în ceea ce priveşte articolul 15, autoritaţile naţionale sunt cele mai în masura sa stabileasca care sunt cele mai potrivite masuri şi cum urmeaza sa le puna în aplicare. Indiferent de derogare, România are obligaţia de a respecta în continuare urmatoarele drepturi fundamentale: dreptul la viaţa (afara de situaţia morţii rezultate din acte criminale), interzicerea actelor de tortura, a sclaviei şi a muncii forţate, a principiului legalitaţii pedepselor şi a celorlalte obligaţii internaţionale, inclusiv de garantare şi de protejare a drepturilor şi libertaţilor care nu interfereaza cu situaţia de criza ce ameninţa naţiunea. Când pericolul înceteaza, Statul Român este obligat sa notifice încetarea situaţiei şi a masurilor de urgenţa.

Alte state ce au recurs la aceeaşi dispoziţie CEDO din motive similare sunt Letonia, Estonia, Republica Moldova şi Armenia.

Recursul la procedura prevazuta de art. 15 din Convenţie reprezinta, în realitate, o garanţie ca masurile excepţionale ale acestei perioade nu depaşesc limitele permise de îngradire a drepturilor omului, acţiunea Statului Român fiind constant urmarita de instituţia Secretarului General al Consiliului Europei.